

YTTRANDE

Sieps Dnr 25/0068
Stockholm den 21/1 2026

Finansdepartementet
Diariennr: Fi2025/01913

Remissvar gällande Europeiska kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om fastställande av en utgiftsspårings- och prestationsram för budgeten samt andra övergripande regler för unionens program och verksamheter, COM(2025) 545 final

Svenska institutet för europapolitiska studier (Sieps) har anmodats att yttra sig över rubricerat ärende. Utifrån de utgångspunkter myndigheten har att beakta, har Sieps följande synpunkter.

Sieps välkomnar Europeiska kommissionens (kommissionen) intention att effektivisera och strömlinjeforma uppföljningen av hur EU:s budget implementeras. Initiativ som minskar administrativa bördor, ökar jämförbarheten mellan utgiftsområden samt gör budgeten mer effektiv och ändamålsenlig, är i sig positiva. Sieps vill emellertid lämna tre påpekanden av vikt för den framtida processen.

Sieps menar att behovet av den föreslagna förordningen har förstärkts mot bakgrund av kommissionens förslag att basera en stor del av budgeten på den modell som introducerades med Faciliteten för återhämtning och resiliens (RRF). Med denna styrningsmodell följer två tydliga risker. Om modellen permanentas, för det första, kan det starkt begränsa EU-budgetens framtida möjligheter att generera genuint europeiska kollektiva nyttigheter – något budgetforskare länge har efterfrågat – givet att utgifterna formuleras i nationella och regionala partnerskapsplaner. Det är värt att notera, för det andra, att det även riskerar att cementera begränsningar i Europaparlamentets roll att utkräva ansvar av kommissionen för budgetimplementeringen när den i stor utsträckning sker i och av EU:s medlemsstater. Sieps ser därför en poäng i att omformulera förordningens Artikel 11. I dess nuvarande skrivning anges att utvärderingar *även kan* omfatta EU-mervärde. Här bör det i stället anges att utvärderingarna *ska* omfatta EU-mervärde.

Sieps vill vidare påpeka att en enhetlig utvärderingsmodell, baserad på kvantitativa mått, riskerar att ge en skev bild av en verksamhets totala värde. Det gäller såväl olika utgiftsområden som specifika satsningar, där kvalitativa metoder kan bidra positivt till (eller till och vara att föredra framför) kvantitativa metoder. Ett tydligt exempel på detta är bedömningar av satsningar på forskning och innovation. Bland de mått som föreslås

Sieps är en statlig myndighet som tar fram forskningsbaserade analyser i europapolitiska frågor. Målgruppen är i första hand svenska beslutsfattare på olika nivåer. Arbetet sker i samarbete med svenska och internationella forskare.

av kommissionen finns antalet citeringar, hänvisningar till patent, beviljade immateriella rättigheter m. m. Mätmetoden är å ena sidan tydlig och förhållandevis enkel att hantera, men riskerar å andra sidan att utan komplettering med mer kvalitativa bedömningar ge en skev bild av forskningsfinansieringens värde för exempelvis grundforskning, tillämpad forskning och forskningens mervärde i att informera politiska beslut.

Avslutningsvis vill Sieps lyfta eventuella utmaningar i att leverera resultat, spårning m. m. som kan uppstå på grund av den svenska förvaltningsmodellen. Regeringskansliet bör i sin granskning av förordningens implikationer ta hänsyn till dels det kommunala självstyret, dels till att en myndighet (exempelvis Högskoleverket) inte kan styra över en annan myndighet (Universiteteten).

I detta ärende har Göran von Sydow beslutat. Jonas Eriksson har varit föredragande.

Göran von Sydow
Direktör